

บทความเกี่ยวกับกฎหมาย

“บทสรุปแนวทางการปฏิบัติราชการคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร
ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๒) แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒
ตามแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ,๒๕๖๑ ,๒๕๖๒”

เรียบเรียงโดย

นายณัฐพงศ์พันธ์ บัวผัน

นิติกรปฏิบัติการ

ส่วนงานนิติกร สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสระทะเล

อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

.....

แนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐

-การดูแลรักษาถนนสาธารณะ

เมื่อหน่วยงานทางปกครอง มีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องดูแลรักษาถนนในพื้นที่ที่มีความร่มรื่นแข็งแรงและมีความสะดวกปลอดภัยแก่ผู้ใช้ถนนในการเดินทางสัญจร แต่กลับปล่อยปละละเลย มิได้เข้าไปควบคุมดูแลการขุดถนนเพื่อวางท่อระบายน้ำ ทั้งนี้ได้มีการจัดทำป้ายแสดงข้อแนะนำหรือคำเตือนการใช้เส้นทางหรือข้อห้ามการใช้เส้นทางพิพาท จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายขึ้นกับผู้ใช้เส้นทางดังกล่าว จึงถือว่ากระทำละเมิดอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ แต่เมื่อความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้ใช้เส้นทางด้วยส่วนหนึ่ง ผู้ใช้เส้นทางที่ได้รับความเสียหาย จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในความเสียหายร่วมด้วย ตามสัดส่วนที่แต่ละฝ่ายได้มีส่วนในการกระทำผิดและก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๘๖/๒๕๖๐)

ตัวบทกฎหมาย

-พระราชบัญญัติสภาพาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

มาตรา ๖๗ ,มาตรา ๖๘

-ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๒๒๓ ,มาตรา ๔๒๐ ,มาตรา ๔๔๒

-การประกาศผลการคัดเลือกพนักงานเทศบาล

เมื่อหน่วยงานทางปกครองได้กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกพนักงานเทศบาล เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับสูงขึ้นสำหรับตำแหน่งปลัดเทศบาล (นักบริหารเทศบาล ๘) กำหนดให้มีการประกาศผลการคัดเลือกในวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๖ แต่เมื่อการคัดเลือกแล้วเสร็จกลับไม่สามารถประกาศผลการคัดเลือก เนื่องจากมีกรรมการบางคนให้คะแนนต่างจากช่วงการให้คะแนนที่กำหนดไว้ ทั้งๆที่มีอำนาจหน้าที่และดุลพินิจวินิจฉัยได้ว่าการกำหนดช่วงคะแนนดังกล่าวนั้น ขัดต่อหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้หรือไม่ และกรรมการที่ให้คะแนนต่างจากช่วงคะแนนที่กำหนดไว้ย่อมนำหลักเกณฑ์ที่ใกล้เคียงกันมาใช้บังคับโดยอนุโลม เพื่อให้การประกาศผลการดำเนินการตามที่ได้ประกาศไว้ ดังนั้น การที่ไม่ประกาศผลการคัดเลือกตำแหน่งพิพาท ภายในระยะเวลาที่กำหนดจึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๕๘๓/๒๕๖๐)

ตัวบทกฎหมาย

-ประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดตาก เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕

-การระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญ

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่ตามกฎหมายจะต้องตรวจสอบสถานที่ที่มีผู้ร้องเรียนว่ามีผู้ถมดินทำให้ได้รับความเดือดร้อน แต่มิได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไปตรวจสอบสถานที่พิพาท กลับปล่อยเวลาล่วงเลยไปจนการถมดินแล้วเสร็จ และเพิ่งเข้าไปตรวจสอบภายหลัง แม้จะพบว่าการถมดินดังกล่าวไม่จำเป็นต้องขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นก็ตาม แต่เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นยังคงมีหน้าที่จะต้องควบคุมดูแลให้การถมดินดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด เมื่อมิได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติอย่างถูกต้องครบถ้วนกรณีจึงถือได้ว่าเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๕/๒๕๖๐)

ตัวบทกฎหมาย

-พ.ร.บ. การขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง,วรรคสาม ,มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง,วรรคสอง ,มาตรา ๓๑

-กฎกระทรวงกำหนดมาตรการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้างในการขุดดินหรือถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๘

ข้อ ๑๖

-การพิจารณาคำขอทดสอบอุปกรณ์ประหยัดพลังงาน

การที่ผู้ยื่นคำขอประสงค์จะให้มีการทดสอบอุปกรณ์ประหยัดพลังงานและลดมลพิษของผู้ยื่นคำขอซึ่งมีการจำหน่ายและมีการจดทะเบียนสิทธิบัตรไว้แล้ว อันเป็นไปในลักษณะเพื่อเป็นการประกันคุณภาพสินค้าให้แก่ผู้ยื่นคำขอ แต่เมื่อการทดสอบอุปกรณ์ของผู้ยื่นคำขอดังกล่าว มิใช่การส่งเสริม สนับสนุน และการกำกับการณ์อนุรักษ์

พลังงานของหน่วยงานทางปกครอง ดังนั้น การที่หน่วยงานทางปกครองไม่ทำการทดสอบอุปกรณ์ดังกล่าว กรณีจึงไม่ใช่หน้าที่โดยตรงที่จะผูกพันและจะต้องทดสอบผลิตภัณฑ์ตามคำขอพิพาท จึงไม่ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติแต่อย่างใด (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๖๕๓/๒๕๖๐)

ตัวบทกฎหมาย

-กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๒

-พ.ร.บ. การพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๖

แนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑

-อำนาจหน้าที่ของนายอำเภอกรณีดูแลรักษาที่ดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน

เมื่อกฎหมายไม่ได้กำหนดให้อำนาจนายอำเภอเข้าไปบังคับจัดการหรือมีคำสั่งให้เทศบาลออกจากที่สาธารณประโยชน์หรือที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินได้ แต่การดำเนินการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนกรณีเทศบาลบุกรุกที่หรือทางสาธารณประโยชน์ และดำเนินการตามคำผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งการเกี่ยวกับกรณีให้เทศบาลเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ถือได้ว่าเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอในการดูแลรักษาที่ดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ดังนั้น นายอำเภอเสนาในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดูแลรักษาที่สาธารณประโยชน์ตามมาตรา ๑๒๒ แห่ง พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงมีหน้าที่เพียงไปดำเนินการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินคดีกับเทศบาลเมืองเสนาตามกฎหมายต่อไปเท่านั้น โดยไม่มีอำนาจตามกฎหมายดังกล่าวที่จะมีคำสั่งให้เทศบาลเมืองเสนาดำเนินการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างศาลาเอนกประสงค์ที่ก่อสร้างรุกล้ำทางสาธารณประโยชน์ริมแม่น้ำน้อยที่พิพาทได้ เมื่อนายอำเภอเสนาไม่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายแล้ว กรณีจึงฟังไม่ได้ว่านายอำเภอเสนาละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติในการมีคำสั่งให้เทศบาลเมืองเสนารื้อถอนศาลาเอนกประสงค์ที่ปลูกสร้างรุกล้ำทางสาธารณประโยชน์ริมแม่น้ำน้อย ซึ่งเป็นที่สาธารณประโยชน์แต่อย่างใด (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๒๕/๒๕๖๑)

ตัวบทกฎหมาย

-พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๕๕๗

มาตรา ๑๑๗ ,มาตรา ๑๑๘ ,มาตรา ๑๒๒

-พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๖๒ วรรคสาม

-กรณีละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ

มาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้เทศบาลนครเชียงรายดำเนินการหรือจัดให้มีการรื้อถอนอาคารที่พิพาทได้ตามขั้นตอนของกฎหมาย หากเจ้าของอาคารที่พิพาทไม่ยอมรื้อถอนให้

เสร็จสิ้น ความเดือดร้อนเสียหายของประชาชนที่ใช้ประโยชน์ในลำเหมืองสาธารณะประโยชน์จึงไม่ได้รับการแก้ไข เยียวยาเสร็จสิ้น ผู้ฟ้องคดีที่เป็นประชาชนในพื้นที่จึงเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อน หรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้จากการกระทำของเทศบาลเชียงราย ดังนั้น การใช้อำนาจหน้าที่ในการรื้อถอน ท่อระบายน้ำและอาคารโครงเหล็กที่รูกล้ำลำเหมืองสาธารณะประโยชน์แล้ว โดยมีอำนาจหน้าที่ที่ต้องแก้ไขความ เดือดร้อนหรือความเสียหายในคดี มิได้มีแต่เพียงการออกคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดทั้งสองรายดำเนินการรื้อถอนสิ่ง ปลูกสร้างที่รูกล้ำลำเหมืองสาธารณะเท่านั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้กระทำความผิดอีกรายยังคงก่อสร้างท่อ ระบายน้ำและอาคารโครงเหล็กทับลำเหมืองสาธารณะประโยชน์อยู่ ดังนั้น ความเดือดร้อนเสียหายของผู้ฟ้องคดี ไม่ได้รับการแก้ไขเยียวยาตามเจตนารมณ์ของผู้ฟ้องคดี จากกรณีดังกล่าว เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ตามที่ กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติอันเป็นหน้าที่ตามมาตรา ๔๓ แห่ง พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และต้อง ดำเนินการให้จบสิ้นทุกประการ การกระทำเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งของการแก้ไขโดยไม่ได้ทำให้ความเสียหายหมดไป ก็ถือว่ายังเป็นการละเลยต่อหน้าที่ ดังนั้นจึงต้องดำเนินการให้ความเดือดร้อนเสียหายนั้นหมดสิ้นไปอย่างแท้จริง มิ เช่นนั้นถือว่าเป็นการละเลยต่อหน้าที่ที่ยังดำรงอยู่

แนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒

-การเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลในส่วนของค่าเม็ดแร่รังสี

เม็ดแร่รังสี I-๑๒๕ Seed เป็นวัสดุกัมมันตรังสีไม่ใชยาหรือยาสมุนไพรตามความหมายใน พ.ร.บ. ยา พ.ศ. ๒๕๑๐ ค่าเม็ดแร่รังสีดังกล่าวจึงถือเป็นค่ารักษาพยาบาลตามมาตรา ๔(๑) แห่ง พ.ร.ฎ. เงินสวัสดิการเกี่ยวกับการ รักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓ ในลักษณะค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ทำนองเดียวกันที่ใช้ในการบำบัดรักษาโรค ซึ่งสามารถเบิกจ่าย จากทางราชการได้ โดยจะต้องรวมอยู่ในค่ารักษาพยาบาลประเภทผู้ป่วยภายในตามเกณฑ์กลุ่มวินิจฉัยโรคร่วม เมื่อ แพทย์ผู้ตรวจรักษาผู้ฟ้องคดีได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีป่วยเป็นมะเร็งต่อมลูกหมากมีความจำเป็นต้องรับ การรักษาด้วยการฝังเม็ดแร่รังสี I-๑๒๕ Seed ซึ่งให้ผลการรักษาใกล้เคียงการผ่าตัด หรือการใช้รังสีรักษา จึงได้สั่ง ใช้เม็ดแร่รังสีดังกล่าวในการรักษาผู้ฟ้องคดีระหว่างพักรักษาตัวเป็นผู้ป่วยภายในของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าจึง ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในส่วนของเม็ดแร่รังสี I-๑๒๕ Seed ทั้งหมดให้แก่ผู้ฟ้องคดี โดยส่งคำขอเบิกเงินโดยตรง กับกรมบัญชีกลาง เหม่าจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลตามกลุ่มโรคซึ่งได้รวมค่าเม็ดแร่รังสีดังกล่าวไว้ด้วยแล้ว ไม่สามารถ แยกต่างหากได้ ตามแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลของสถานพยาบาลของ ทาง ราชการประเภทผู้ป่วยภายใน ตามกลุ่มวินิจฉัยโรคร่วมที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๐ เรื่องการเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลประเภทผู้ป่วยภายในตามกลุ่มวินิจฉัยโรคร่วม (DRG) ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในขณะที่ผู้ฟ้องคดีเข้ารับการรักษาโรคมะเร็งต่อมลูกหมากกับโรงพยาบาล ดังนั้น การที่ผู้ ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ดำเนินการพิจารณาเบิกจ่ายเงินค่ารักษาในส่วนค่าเม็ดแร่รังสี I-๑๒๕ Seed ให้แก่ผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๐/๒๕๖๒)

ตัวบทกฎหมาย

-พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

มาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๒)

-พ.ร.บ. ยา พ.ศ. ๒๕๑๐

มาตรา ๔

-พ.ร.ฎ. เงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓

มาตรา ๔(๑), มาตรา ๖(๓), มาตรา ๑๑(๑)

-ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๕

-ประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง มาตรฐานความปลอดภัยเกี่ยวกับรังสีออกตามความ
ใน พ.ร.บ. พลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พ.ศ. ๒๕๔๙

-การแก้ไขปัญหากรณีที่มีการกีดขวางทางเท้า

แม้เจ้าหน้าที่จะได้ดำเนินการห้ามเพื่อมิให้มีการกีดขวางทางเท้าตามมาตรา ๑๗ (๒) มาตรา ๑๙ และมาตรา ๓๙ แห่ง พ.ร.บ. รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยการตรวจสอบพื้นที่พิพาทและแจ้งให้ผู้ที่ตั้งหรือวางสิ่งกีดขวางทางเท้าเคลื่อนย้ายสิ่งกีดขวางออกจากทางเท้า รวมทั้งได้ประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือกับผู้ฝ่าฝืนเป็นประจำทุกวันแล้ว แต่เมื่อยังมีการฝ่าฝืนกฎหมายอยู่ เจ้าหน้าที่ยอมมีหน้าที่สอดส่องและกวดขันมิให้มีการฝ่าฝืนกฎหมาย หรือตักเตือนผู้กระทำความผิด หรือสั่งให้ผู้กระทำความผิดแก้ไขหรือขจัดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยให้หมดไปหรือดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดดังกล่าวเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป ตามมาตรา ๔๔ แห่ง พ.ร.บ. รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น แม้ข้อเท็จจริงจะฟังได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามได้ดำเนินการตรวจสอบพื้นที่พิพาทและแจ้งให้ผู้ที่ตั้งหรือวางสิ่งกีดขวางทางเท้าดังกล่าวเคลื่อนย้ายสิ่งกีดขวางออกจากทางเท้าแล้ว รวมทั้งได้ประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือกับผู้ที่ตั้งหรือวางสิ่งกีดขวางทางเท้าในระหว่างนั้นเป็นประจำทุกวันก็ตาม แต่เมื่อยังมีการฝ่าฝืนกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามยอมมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามไม่สอดส่องและกวดขันมิให้มีการฝ่าฝืนกฎหมาย หรือตักเตือนผู้กระทำความผิดหรือสั่งให้ผู้กระทำความผิดแก้ไขหรือขจัดความไม่เป็นระเบียบหรือความไม่เรียบร้อยให้หมดไป หรือดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดดังกล่าวเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป จึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๐/๒๕๖๒)

ตัวบทกฎหมาย

-พ.ร.บ. รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๗ (๒), มาตรา ๑๙, มาตรา ๓๙

.....